

Nro. 4.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Pénteken Januariusnak 14-ik napján
1803-ik esztendőben.*

B é t s.

Az Auszriai szolgálatban lévő Hessen-Darmstadt Hertzeg, a' Császár Könnyű Lovassai közül, a' Fő Hertzeg Ferentz nevet viselő Vasas Regementbe tétetett által.

A' Frankfurtumi Bethman nevű kereskedő ház, és az Anglus Követ Arthur Paget, nagy summa pénzt küldöttek váltópapírosban Konstantinápolyba, mint gondólják, az Egyiptomban lévő Anglus seregek fizetésére.

Helvétziai Respublika.

Berna, Decemb. 30-dikán. — Eö R. Császári és A. Királyi Felsége, igen nyájas és tulajdon kezével aláirt levél által adta hírül Helve-

tzia Első Landammanjának is egy Fő Hertzegnek szerentsés születését: valamint szintén a' Bade-ni Mark Grófi Fejedelem is, hetedik unokaleányának a' Braunschweigi ifjú Hertzeggel való özfzépárosodását.

A' B e r n a i újságban ez olvastatik: — Egy Párisi magános levél szerént, a' Helvétziai Elölülőség, Bonaparte Első Konzúlnak ajánltatott. Valósággal, talám tsak ez az egy út mód van is még katra, arra, hogy Helvétziának hatsak valami némű magában való fennállhatását meg lehesse tartani.

N é m e t O r s z á g.

R e g e n s b u r g, Jan. 2-dikán: — A' Parisban kijövő Nemzeti Kalendáriumban lévő titulusokhoz képpes, minden idegen Követek Excellentiás úrnak szollitják és irják már most az itt lévő L a f o r e t nevű Frantzia Ministert. — A' város belső rendtartása itt naponként tökéletesedik. A' havat jeget mind ki hordják az utzákról. Ha éjjel meg síkul az utza a' fagy miatt: jó reggel minden háztulajdonos tartozik porondal bé hinteztetni az utzát a' hol a' háza mellett az emberek járnak.

Kevés idő alatt az egymásközt való társalkodás is sokkal kedvesebbé kezdett itt lenni, mint ennekelötte vólt. A' fefzes erőltetettséget a' kedvesebb özfzébotsátkozás kezdi fel váltani. A' külömbkülömb vélekedésre nézve, a' társaság' tagjai egymástól nem irtóznak; a' szép talentumú embereknek egymással való beszélgetéseket, a' nagyobb rang és méltóság nem gátolja. Minister L a f o r e t, mind politikai mind társasági maga alkalmaztatásaira nézve, egy igen kedves ember, és

tiszteltetik. — Polgár Mathieu, igen jártas a' Német Birodalom Törvényes alkotmányában; e' mellett kedves magaviseletű ember ő is.

Mihelyest a' pótolás dolga itten egészen végre hajtódik, az Első Konzül azonnal egész Követi méltosággal fel ruháztatott Ministert fog ide a' Birodalom Fő Kantzelláriusához, valamint szintén a' Badeni és Würtembergi Udvarokhoz is, küldeni, mihelyest ezek a' Vál. Fejedelmi méltoságot vegképpen fel veszik. — Míg ezek lehetnének, itt Regensburgban polgar Bacher, a' Schvéviai Kerületben pedig p. Messias, folytatják, mint Agensek, a' Frantzia Respublika ügyit baját.

Frantzia Respublika.

Hadi Minister Berthier elútazott Hollandia felé, mellynek okát még nem lehet tudni. Némelyek azt mondják, hogy nintsen egyéb oka oda való útazásának, hanem tsak a' Gen. Victor' és ennek vezérlése alá adatott fereg' Louisiana felé való elevezését akarja siettetni, a' mely tartománt Északi Amérikában az utolsó békeflég kötés szerént engedték a' Spanyolok a' Frantziákoak által.

Paris, Dec. 29-ik napján. Abban a' füveskertben, a' hol a' vadállatokat is tartják, olyan szerentsétlenség történt tegnap itt, a' melly a' jádziságot némelykor vakmerőségig űző embereknek, tanító például szolgálhat. A' most Párisban nyüzsgő idegenek között egy, azon gerendázaton, mellyel az emberek a' vadaktól elválasztatnak, a' Gondviselőnek jelen nem léteben keresztül hágván, elébb a' tigris kalitzkájának rostélyán dugta keresztül a' kezit, 's látván, hogy ez azt nyájason nyalogatja, az oroszlánnyal is úgy tseleke-

dett, hanem ez nem értvén a' tréfát, bé kapta a' keze fejit, 's a' tsontjait úgy öszsze rontsólta, hogy el kellett vágatni, minekutánna, az ő sikoltására sokak oda szaladtak, 's az orofzlán szájából nagy bajjal kiszabadították vólna. — Egyéb eránt elég bátorsággal ki állotta az idegen a' borbémunkát, sőt egy szippantás tubákot kért, és azt mondotta: hogy méltó büntetés esett rajta.

Az a' fél millióra betsültető templomi kintse a' Lüttichi vólt Káptalannak, mellynek a' revolutzió miatt Hamburgba lett költözését, 's ott az előljárok tudta nélkül való elrejtetését, a' Franztzia országlószék meg sajdította, Párisba hozattatik. — Minthogy a' Nagy Károly drága állóképére, a' melly a' revolutzió alatt Aachen vároffából ide hozattatott, telyefféggel rá nem találhatni, gyanitják, hogy ez is a' pénzverő műhelybe vitetett.

A' Parisi fő templom tornyáról, a' szabadság' sapkája levetetődött, és helyibe a' kereszt tétetődött vízfza.

Az 1720-ik esztendőbéli újságírók szerént, mint egy 30 ezerig való embereket őlt volt meg az azon esztendőben kegyetlenkedett pestis Marsilia várossában. A' város' mostani lakossai, hogy azon embereknek, a' kik akkor a' tsak nem bizonyos halál torkában lévőkhöz valamely segedelemmel viseltettek, és a' kik között némelyek, embertársaik mentésire úgy szolvan még a' halállal is szembe szállottanak, emlékezeteket örökösithessék, egy igen szép márványkő oszlopot emeltetiek nékik. Egy szökőkút felett áll egy régi időbéli oszlop; erre van helyheztetve az Egésség óltalmazó Angyala, a' ki egygyik kezében a' tsak nem elalvó élet'

fakjáját fel emelve tarja, a' más kezivel pedig azoknak neviket koronazza, a' kik a' pestiffel küzködő várashoz valamely segedelemmel viseltettek, mint p. o. némely tiszttviselők, Orvosok, 150 szerzetes papíszemélyek, 11 C l e m e n s Pápa, és egy T u n i s i tolvaj hajós kapitány, a' ki a M á r s i l i a i a k n a k eleséget hozó hajókat nem bántotta.

Dec. 24-dikén nevezetes rendelést adtak ki a' kereskedésre nézve a' Konzulok. E' szerént, Lyon, Rouen, Bordeaux, Marsilia, Brüsffel, Antverpia, Nantes, Dünkirchen, Lille, Maintz, Nismes, Avenio, Strafsburg, Turin, Montpelier, Geneva, Bajonne, Toulon, Tours, Carcuffonne, Amiens, és Havre városaikban, egy egy Kereskedő Kamarák vagy Tanátsok állittatnak fel. Egy ilyen Kamara, tizenöt kereskedőkből áll az olyan városokban, a' hol a' lakosok száma az 50 ezeret feljül haladja, és kilentzből az olyanokban, a' hol ezen alól van a' lakosok száma. A' Préfektus, tagja és mindenkori Elölülője ezeknek, mikor a' Tanátsban jelen van. Így szintén a' Polgármester is, a' hol nem lakik Préfektus. Senki nem lehet tagja ezen Kereskedő Tanátsoknak, a' ki leg alább tiz esztendeig személyesen nem folytatta a' kereskedést. Köteleffége ezen Tanátsoknak, hogy ki tanulják, és tudósítsák az Országglózféket, hogy — mitsoda eszközök által lehet a' kereskedés' viragzását elő segélleni — mitsodák azok az akadályok, melyek által a' gátoltatik — mitsoda új kútfejeit lehet annak nyitni, &c. A' kereskedők Közönséges Tanátsa Parisban a' Belső Minifternél lészzen, 's ez is 15 tagokból fog állani, a' kik a' feljebb nevezett városokban levő Kereskedő Tanátsok által ajánltatott Kandidatusok között az Első Konzúl

által neveztetnek ki. Ezek egy vagy két versben tartoznak minden esztendőnként özfíze gyűlni Parisban: hanem háromnak közzülök örökké ott kell lenni.

Páris, Decemb. 31-dikén. — „Eszterházy Miklos eö Hertzegsége, ide meg érkezett, és a' Párisi leg szebb vendégfogadó háznak egygyiket fogadta ki.“

Brüszszel, Dec. 26-ikán. — „A' régi A. Belgiumban fekvő Frantzia seregek nagy mozgásban vannak, és nagy számmal a' Rénus felé kezdenek tákarodni: de a' melyre, mint beszélik nám egyéb adta az alkalmatosságot, hanem, tsak az Anglus kereskedő portékák ellen akarnak ott egy kereftül ronthatatlan kordont formálni, mint-hogy ezeknek a' Rénus bal partjára való kereftül vitettetéseket még eddig semmi tilalmak által meg nem gátolhatta az Országglószék. — A' Préfektus fő Titoknokja elútazott innét. Párisba, annak meg tudására, hogy az Első Konzúl minémü készületekkel akarja, hogy ide lejendő érkezése alkalmatossággával fogadtassék. — Ide való, hajdani, elő kelő familia béli, és gazdag Gróf, Van-der-Steghen, Dec. 23-dikán magát felakasztván, holt testére Brüszszel mellett egy erdőben találták, a' honnét jofzágába vitettetvén, eltemettetett.

Páris Dec. 31-dikén. — A' Karátsoni in-nepi czeremoniák, úgy mentek most itt véghez, mint a' revolutzió előtt. Az Első Konzúl gyakran meg jelenik a' misén. —

A' Párisban tartozkodó Anglusok számát mostan 10 ezerre teszik; hanem azt jegyzik meg fé-lőlők, hogy semmi nagyot nem jádznak; egymás-

sal tartanak, 's a' magok nyelveken beszéle-
nek.

Calais, Dec. 26-dikán. — Itt egy darab idő óta nem hall az ember egyebet, hanem csak hajótörést. — 17-dikben egy kised Anglus hajó, a' melly Angliában pálinkával terheltetett vólt meg, hogy mint tilalmas portékát hozzánk hozza, a' partunk mellett leg alább 4 száz emberek szemekláltára süjvedett el. A' rajta lévő 5 emberek közül 3 azonnal oda lett, hanem ketten az arbotzfához kaptsolódván egy ideig, kötél által ki fogattattak.

A' Német Fejedelmeknek Alsátziában vólt 's most már a' Frantzia Respublikának engedtetett jószágait, a' többet ígérőknek áruba botsátotta az Országglószék. Néhány nagy tóke pénzel bírók öszsze állottak, hogy ilyen egész uradalmakat meg vásároljanak, 's azután kissebb darabokban árulják el. —

Beszélik, hogy az Anglus Követ Párisban, panaszt tett vólna az Országglószéknél azért, hogy a' Frantzia Irók Anglia ellen külömbkülömb illetlenségeket adtak vólna ki; melyre olyan feleletet kapott, hogy nem adhatnak néki elégtételt, mint-hogy az Anglus Országglószék sem tett vólna semmi lépést azon Anglus Irók ellen, a' kik a' Frantzia Országglószék ellen irtak. —

Egy ilyen illetlen előadásnak tartatott lenni a' Moniteurben közelébről az is, mellyel Lord Grenville, Windham, Minto, 's a' hadakozásnak több javaslói ellen, ki botsátkozott: — „

„A' Király Ministere Lord Pelham (így szell a' Moniteur), szórol szora ezeket mondotta a' Parlamentom' Felső Házában: — „L.

Grenville hibázik, midőn azt mondja, hogy mi tsak az időhöz akarjuk szabni magunkat. Mi azon törekedünk, hogy minden kedvező alkalmazhatóságot, mely a' szarazon magát elő adja, arra fordítsunk, hogy hazánknak bátorságát mennél nagyobb bátorságba helyheztethessük." — Itt a' magyarázatja azoknak a' történeteknek, mellyeket egy idő óta folyani látunk: jó leszen erről azon környülállások között meg emlékezni, a' mellyek magokat jövődöben elő adhatják. Midőn a' Drake, 's Wikham rendeléseiktől függő titkos Agensek, Német és Olasz országot el borítják: előre el látni lehet, hogy a' L. Pelham jövődölése kezd telyesülni, 's hogy a' száraz föld fenyegettetik. A' roszszat jövődölő madarak, mindenüvé meg viszik a' roszsz hirt. Ha a' hadakozás nagyobb ostor az éhségnel, döghalálnál, &c, mely érzéketlenségnek kell annak lenni, a' mely a' Grenville, Windham, &c, sziveiket így meg keményítette. Hollandiának, Helvétziának, és a' Német Birodalomnak meg zavartatása sokáig munkában vólt: ezen szempillantatban Genua tsendeségének megzavarása próbáltatik; ez "a' tzélja a' Medúsa nevü Fregát ott való gyakor meg jelenésének. Moliternót és Belpucit éppen akkor leptük meg Calaisban, mikor ott hajóra akartak ülni, hogy Angliába által evezzenek, azokkal egygyetérteni, a' kiktől igazgattatnak. Ők árestáltattak, és per indittatik ellenek. Státus - Tanátsos ThibaudEAU már néhány versben kérdőre vonta őket; elvétetett írásaik felések és fontosok. Két Agensek, a' kik Romának megzavárásán törekedtek, egygyik Londonból, a' másik Olasz országból jövőn, Párisban találkoztak egygyütt.

„A' száraz' tsendésségének megzavarására történt továbbá, hogy több mint száz meg büntetett bűnösök, Jersey szigetén kerestek magoknak menedék helyet, hogy onnét halász hajókon partjainkra által evezvén, a' védelem nélkül lévő fejezárúinket és tulajdonosainkat, megöldököljék. Hanem az e' féle fenyegetődzések mind hiábavalók. Gondolhatni e', hogy örökké így tarthatnak? A' Fr. Országglófszék, ha meg nem öldhatja, egyszeriben kette tsapja ezen götsöt. A' szárazon fenn fog állani a' békeffég: hanem a' ditsóffég tsak a' Frantzia népre, a' belső mardosódás pedig a' békeség' ellenségeire, fog azért háromlani. —

„Lehet e' Angliában, minekutánna a' lakosoknak egy harmada tiz esztendeik tartott hadakozásban öda lett, egy olyan anya, a' ki a' Grenville' projektomát irtózás nélkül hallaná? Azok, a' kik hadat kívánnak, soha nem hadakoztak. Egy gazdag és drága városban, minden jókban való buborekolás mellett, kívánnák, hogy életben maradt nemzeteink egymást öldököljék, 's több e' félek.

„Vessük meg, így rekefzti bé fzavait a' Moniteur, ezeket a' meg bukott jádzó fzemélyeket, és ne fzuunyünk meg az unalomig ezt kiáltozni: tsak békeffég, tsak békeffég, és semmi sem egyéb, tsak békeffég erőflitheti meg Európát, és kivált képpen Angliát! Egy igen jó, és bölts polgári törvény vólna ott az, hogy a' le tett vagy ki lépő Ministerek, azután 7 esztendőök alatt nem lehetnének tagjai a' Parlamentomnak. Egy más éppen ilyen bölts törvény lenne ez, hogy a' Parlamentomnak olyan tagjai, a' kik valamelly nép vagy Hatalmasság ellen boszfzuságos beszédekre botsátkoznak ki, két esztendeig való halgatással büntettes-

senek meg. Ha a' nyelv hibázik, szükség, hogy a' nyelv büntetődjék. Egy szóval ezeknek minden beszédjeből úgy látszik, hogy ők kívánnák a' hadat: hanem, nintsen szövetségessék és hitelek a' szárazon. Tehát békeffégünk fog lenni, 's azt az ő hitelek elveszésinek köszönhetjük. Érzékeny anyák, jó polgárok, világos elméjü emberbarátok, áldjátok az eget, hogy az ilyen mesterkedők a' hiteleket el veltették, &c."

A' Frantzia Tiszti Karnak mivólta, a' jelenvaló békefféges lábön, ennyiben áll: — „
 „Tsak az Olasz Respublikában, Helvétziában, Sz. Domingó szigetében, Guadaloupében, 's Napkeleti Indiában vannak Fő Generálisok, 's fizettetnek úgy mint olyanok. G. Decaen neveztetett a' Napkeleti Indiába ilyen titulusú Generálissá. A' legelső katonai hivatalok, minekntánna nem lesznek Fő Generálisok többé a' Frantzia Respublikában, a' külömbkülömbféle fegyverek' Fő Vigyázóira (Generális Inspectorokra) bízatnak. — Ilyenek, az új katonai rendelkezések szerént 32-ten vagynak, 8 a' Lovasságnál, úgymint Gen. Canclaux, Bourcier, Grouchy, d'Hautpoult, Ney (most a' Helvétziában lévő sereg' Fő Generalissa), Oudinot, Laboisier, és az ifjú Kellermann. 12 van a' Gyalogságnál, úgymint Schauenburg, Ernouf, Grenier, rendkívül való Status Tanátsos Sz. Susanne, Lecourbe, Tilly, Süchet, Friant, Michaud, Mortier, Müller, Baraguay d'Hilliers. Az ágyúzó seregnek hat ilyen Fő Inspectori vagynak, úgymint Status Tanátsos Marmont, Eble, Dorsner, Lacombe, Macours, Sorbier. Az Indzsinéreknél 3, Marescot, Dembarere, és Chasseloup. A' belső tsendeffégre ügyelő seregnél, Moncey, Gouvin és La-

grange a' Fő Inspectorok. — Ezek után mingyárt következnek a' Kommendánsok azon 27 katonai osztályokban, mellyekre a' Fr. Respublika katonai tekintetben van felosztva. Ilyen Kommendánsok: Generális Vendamme, Lillében; Beilliard, Brüsselben; Ferino, Metzben; Loison, Lüttichben; Lorge, Koblentzen; Leval, Strasburgban; Gilot, Nancyban; Menart, Besanconban; Meynier, Dijonban; Molitor, Grenoblében; Gazan, Turinban; Cervoni, Marsiliában; Fregeville, Montpellierben; Gudin, Toulousében; Mathieu, Bourdeauxban; Dumay, Nantesben; Delaborde, Rennesben; Laroche, Cayennében; Sz. Hilaire, Rouenben; Mortier, Parisban; Lieber, Tourban; Düfourse, Viennében; Duhesme, Lyonban; Souham, Perigeuxben lévő Generálisok. Maraud, és Ruska nevű Generálisok Korsika, és Elba szigeteiben vagynak feregeikkel; Turreau a' Vallisi Respublikában; Montrichard Hollandiában; Gardanne pedig a' Liguriai Respublikában. Fő Generális Jourdan, mint Fő Adminisztrátor eddig Piemontban volt, ezután, a' mint már tudjuk, Generális Menou lesz ott. Gen. Jourdan pedig már vissza állott a' Status Tanácsba, a' melynek előbb is tagja volt. — Tifzti rendszerént való szolgálatot most nem tesznek, hanem csak Osztályos Generálisi titulussal bírnak: Moreau, Massena, Augereau, Reynier, Bernadotte, Macdonald, Morlot, Chabra, Klein, Tharreau Ambert.

A' mi a' tengeri erőt illeti, abban a' legelső Tifztek hat Vice-Admirálisok, úgymint Thevenard, Truguet Villaret-Joyeuse, Martin, Rosily és Bruix Ezek után következnek a' 21 úgy nevezett Contra Admirálisok. Végre a' nagyobb és kisebb ha-

jók Kapitányai. A' Frantzia Respublika kikötő helyei 6 Kerületre vagynak felosztva; minde-
 niknek van egy Tengeri dolgokra ügyelő Préfectusa. Ilyen Préfectusok Dünkirchenben, Contra-
 Admirális Nielly; Brestben, Státus Tanácsos Caffareilly; a' Napkeleti Fr. Kolóniák Préfectusa Thevenárd; Rochefortban Martin; Toulonban pedig, ContraAdmirális Gantheaume a' Préfectus.

N a g y B r i t a n n i a.

L o n d o n , Decemb. 25-dikén. — „Oberster Whitworth a' mi Párisi Követünk öttse, on-
 nét vizsza érkezett ide. A' bátyától hozott ugyan Ministereinknek leveleket, de még eddig nem tet-
 tzik, hogy ezek olyan fontosok lettek volna, mint a' milyen nagy méltóságú személy vólt a' hozó-
 jok. Külömben is azon kevés napok, melyeket a' mi Követünk Whithworth Parisban el töltött, nem
 vóltak még eddig elegendők arra, hogy a' fenn-
 forgó fontos dolgok felett a' Frantzia Ministerium-
 mal szóba elegyedhessek. Az udvari rendtartá-
 sokkal özfze köttetve lévő, látogatások, köszön-
 tések, 's nevezetesen a' három Konzulok által egy-
 más után adatott nagy vendégségek voltak főbb
 képpen azok a' minden napi foglalatnsságok, me-
 lyekről az ő ott lététől fogva tudósittattunk. Így
 van az Andreossy állapota is itt Londonban. —
 Ma Minister L. Pelham ad tiszteletére, néki és több
 fő idegeneknek nagy asztalt. L. Hawkesbury
 22-ben adott hasonló fényes vendégséget. Ezen utol-
 sónak asztalánál, a' két első változtatás, ezült asz-
 tali készületekkel, a' harmadik pedig azzal a' por-
 tzellán készülettel esett, melyet a' Frantzia Or-
 száglószék' nevében az Első Konzul küldött néki
 ajándékba. Ezen asztalnál vólt már most a' Hol-

landus Követ Schimmelpenninck is. Ez szerént kevés napok alatt mind azoknak az idegen Hatalmasságoknak Követeiket Udvarunknál fogjuk szemlélni, kiket a' múlt hadakozás béli kedvetlenségek innét el távazni kénytelenítettek vala. Itt van már az Orosz Követ Gr. W o r o n z o w is, a' ki a' Dourei partra való kifzállása alkalmatosságával, ágyudörgés és katonamuzsika által tiszteltett, 's nemtsak a' katonaság állott ki tiszteletére, hanem a' nép sokasága is kiáltozás és tapsolás által jelentette örömét.

Az Amerikából jött levelekben ilyen különös büntetésnek neme olvastatik: — Charlottevilében Virginiában egy lakos, rá bizonyosodván, hogy házában tilalmas szerentsejátékok tartatnának, arra büntettetett, hogy adják el őtet a' szegények háza gondviselőinek, hogy elztendeig annak parantsolait telyesittse.

O l a s z O r s z á g.

N á p o l y. Minden országokból tsak a' sok földindulásról, vizek' kiáradásokról, hegyeknek leomlásokról, földeknek elsüjvedésekről, új tóknak fokadásokról, 's egyéb rentenetességekről szolló tudósításokat olvassuk: itt ellenben most járnak legkellemetesebb idők — még a' külömben nyughatatlan V e s u v is, mintha a' környékeivel békeséges kötésre lépett volna, tsendesen viseli magát.

A' Frantzia Első Konzúl két Fregátokat küldött H e t e d i k P i u s Pápának ajándékba; a' mely alkalmatossággal ki kérette eö Szentségétől a' H a t o d i k P i u s szivét, oly tzéllal, hogy azt egy hajó, a' melly a' más kettőkkel egygyütt ér-

kezett Toulonból a' Civitavechiai kikötőhelybe, Frantzia országba vissza vigye, hogy Valence várossában, a' hol a' szent Atya a' világból ki múlt, tétetődjön le örök nyugalomra. Az emlekeztető sirhalmot a' hires Labourcur nevű köfaragó készíti néki.

Lorettó, Déc. 10-dikén. — A' Párisból Romába vissza küldetett Boldogságos Szüz' tsu-datévő képe, tegnap ide is szerentsésen meg érkezék. Ágyuk dörgése és minden harangoknak szol-lása közben, kettős sort formáló katonaság kö-zött, egy igen drága álláson, 8 Püspökök hozták és helyheztették bé azon szent házba, a' hol en-nekelötte is állott. A' körül belől lévő vidékről tisz-teletére ezen alkalmatossággal öfyszegyülekezett ke-gyesek száma, rá ment 50 ezerre.

Genua, Dec. 22-dikén. — Annak az One-glia mellett lévő Villaguardia nevű falunak sorsárol, a' mellyet egy szomszéd hegy a' múlt ö-fzön tsaknem egészfzen eltemetett, bővebben ezeket jegyzik meg. Minekutánna az öfzi hófzfas eső-zés által ezen hegy egészfzen meg lágyúlt volna, Nov. 22-dikén a' falu felett való ódala, hirtelen-séggel roskadni kezdett le felé, oly módon, hogy kevés órák alatt 57 házakkal egygyütt az egész templomot eltemette. A' lakosok, távolról nézték siránkozva honnyoknak mindenestől fogva való el-enyészését. Nehány napok alatt úgy meg töltöt-te a' le roskadó földmassza a' völgyet, hogy az abban folyó pataknak útját egészfzen elvévén, egy 1000 lábnyi hófzfzúságú és széleffégű tó formála-dott belöle, a' melly alatt van már most a' falu is, mellyben eddig 80 házak voltak, és 400 lel-

kek laktak. A' hegy pedig, a' föld le roskadván rolla, most tsak egy kopasz kőszikla. — Felső Olasz országban Oktob. 20-dikától fogva Dec. 15-dikéig, tsak 7 nap nem esett az eső.

Magyar Ország.

Győr, Dec. 27-dikén. Bé tehetni a' Kurir a' táskájába, hogy itt' a' napokban halálozott meg egy Hufnagelné nevű Katholika özvegy, 70 esztendőös korú aszfzony, a' ki minden vallásbéli különbség nélkül a' házi szegényekre húsz ezer, a' Szegények Institutumára pedig, mellyet közönseges örökösnek teve, közel hetven ezer forintokat hagyott; egyéb Legátumait, mellyek mind az ő egyenes, és tiszta gondolkozását, 's tökéletes jó szívúségét bizonyítják, ide nem számlálom.

Pápán Dec. 29-ikén. Ez az ő esztendő újság dolgában körülöttünk nagyon meddő; a' mi halatlan! a legroszszabb Somlyai borok is, az idén 5 forinton a' hegyen el költék akó számra, a' java pedig 7—8 for. Az idő körülöttünk igen lágy; a' kukuritza szúk levén és 5 for. mérője, sokan korán reá fogtuk drága hizó sertéseinkre, hogy enni nem akartak, 's meg öltük; azonban ezen hibánkért azzal büntetett meg a' meleg idő, hogy felét is a' reánk enykesedett sertés húsnak a' kutyáknak és varjaknak kellett ki hánynunk. — A' veszedelmes himlő döge is a' városokból a' falukra vette magát telelni, és némely helyeken, mint nevezetesen Pápa szomszédságában, Takátsiban, (ha egy külömben a' hitelt meg érdemlő és e' felől bizonyyságot eröss állításokkal tevő Urnak szavai nem tréfáltak) még az oktalan állatok is u. m. hizó sertések, kutyák és matskák ezen veszedelmes

nyavalyában lenni és fokban el is dögleni tapasztaltattak. E' szerint, ha az ember himlő a' házi oktalan állatokat az el ragadás által meg ölheti, éppen nem lehet abba is semmi képtelenség (a' mi már másutt bizonyos is) hogy a' tehén himlő hasonló el ragasztás által a' himlő ellen valóságos *præservativum* legyen.

* * *

A' Földingás, következesei Erdélynek némely Réfzeiben.

Háromszéken: Sz. Györgyön, Ilyefalván, Al-Dobayban, Albisban, Barátosban, K. Vásárhelyen, Torján: Templomok, Toronyok le omlottak, harangok meg-hasadoztak.

Erdő-Vidéken: N. Ajtán, Száraz Ajtán, Templom, Torony leomlott. K. Ajtán, Bibartzfalván, Várgyáson, Baroton Templom, Torony meg-hasadott. Közép Ajtán éppen akkor tettek fel egy órát, de a' nagy rendülésben az emberek elszaladoztak, az ora ott maradott: már az orás a' pénzt kéri, a' nép azt mondja: ott az ora, vedd le. Fel menni nem mer senki.

Udvarhelyszékben: Bágyban nem régen épült Templom, Torony le omlott.

Hidvégen: A' M. Gróf Nemes udvara le romlott. 2 embert meg ölt, a' harmadik talám eddigki múlt. Az épület lakhatatlan. Az udvaron nagy tó lett, 50,000 az udvar kára.

M. Bényén: Egy rangyos bolt le esett. A' M. G. Bethlen Lászlóné pintzében 4 hordo bort a' pintze' boltja le szakadván, meg ölt.